

Rejenka

Povest. Spisal dr. Ivan Pregelj

1. Rejenka. Od fare sem so prihajali slovenski glasovi zvon. Kakor valovi se zibali preko polj, odšli se od goličav in bregov, slajkali se in se zopet bližali. Vsem tem slovesnim poslovanjem je ležalo nekaj slovenskega, prazničnega.

dal njemu in nje. Kakor da bi doma ne bilo nič dela. Doli hodi kvartar in pit. "Pa ga pustite, oče, saj no-coj opravim lahko vse sama. Bandero nosi jutri, pa se je šel zgovorit morda." "Ne zagovarjaj ga," je osorno odvrnil stavec. "Če rečem, da ne, — pa ne bo hodil. Tudi tebi ne bi smelo biti prav, da hodi k oni ..."

KOLENDAR DRUSTVENIH PRIREDITEV. Table with dates from 1943 AUG to SEPTEMBER and NOVEMBER.

SEPTEMBER. 5.—Društvo Soča št. 26 SDZ priredi piknik v Domu Zapadnih Slovencev, 6818 Denison Ave.

OCTOBER. 2.—St. Clair Grove, št. 98 WC. Plesna veselica v Avditoriju SND.

NOVEMBER. 6.—Lodge Commodores, št. 742 SNPJ. Ples v avditoriju SND.

7.—Glasbena matica. Opera in ples v avditoriju SND.

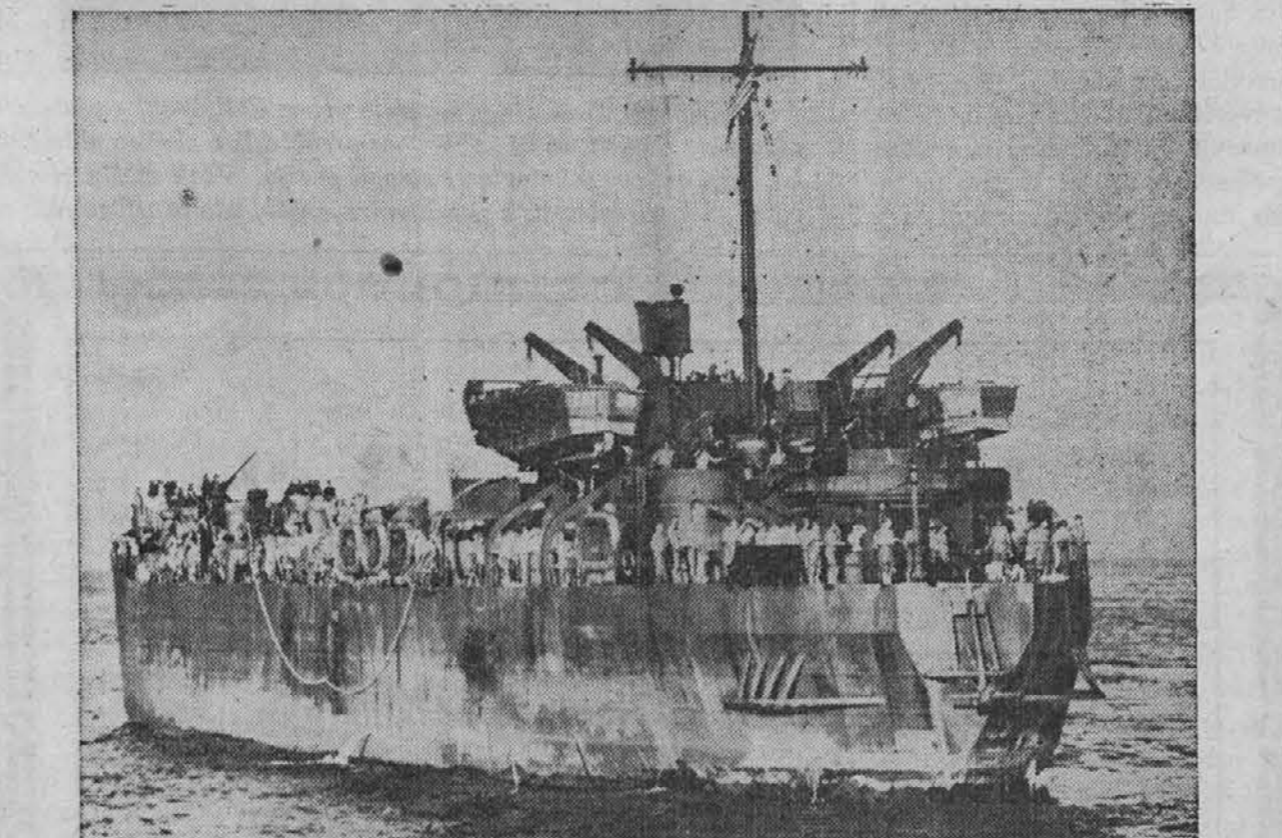

14.—Mladinski pevski zbor Črki priredi ob 4 popoldne koncert v SND na 80. cesti, zvečer pa ples.

K ZADNJEMU UMEŠČENJU KOROSKEGA VOJVODA. (Spomenica ob petstoletnici.) — Spisal dr. Josip Gruden.)

Oprava vojvodova kaže, da nastopa kot slovenski kmet. Vsa poročila imenujejo njegovo obleko "kmečko, pastirsko ali ovčarsko."

vstopnico v 1. nadstropju Rdečega križa na 1227 Prospect Ave., katerikoli dan po 1. septembru in sicer med 10 dop. do 5. popoldne.

Ta ladja ni bila zgrajena za lepoto, ampak nalašč za prevažanje invazijskih čet od velikih ladij do obrežja. Na sliki vidimo enot akih ladij, ki je vozila zavezniške čete na obrežje Sicilije.

Form 1040-ES UNITED STATES Treasury Department Declaration of Estimated Income and Victory Tax by Individuals FOR CALENDAR YEAR 1943

Takole davčno poročilo bo moralo pred 15. septembrom izpolniti na 15,000,000 davkoplačevalcev in sicer samski, ki zaslužijo nad \$2,700 in poročenci, ki zaslužijo \$3,500 ali več, ker je še vedno mogoče, da s sedanjim plačevanjem dohodninskega davka še vedno niste zadostili postavi. Prva polovica še neplačane davka mora biti plačana na 15. septembra.

20.—Društvo Clevelandski Slovinci, št. 14 SDZ. Plesna veselica v SND. 21.—Dramsko društvo Abrašević. Predstava v avditoriju SND.

DELO DOBIJO. NEDRŽAVLJANI. Nočni porterji. Predznanje ni potrebno. Plača Delo od polnoči do 9 zjutraj. Zglasite se pri hišniku.

MALI OGLASI. Stanovanje iščejo. Poštena slovenska, vsa odrasla družina, išče stanovanje 5 ali 6 sob v Euclidu, ali tam v bližini.

Stanovanje v najem. Obstoječe iz 6 čednih sob, se da v najem samo pošteni slovenski družini, kjer so odrasle osebe.

Prijatelj's Pharmacy SLOVENSKA LEKARNA. Prescription Specialists. 68th and Euclid.

Slike na Waterloo Rd. V sredo večer, točno ob 8:15 bo predstava slik v SDD na Waterloo Rd. Predstava bo trajala neprenehoma eno uro in pol.

FOR VICTORY BUY UNITED STATES WAR BONDS AND STAMPS. Image of a soldier.

DELO DOBIJO. PRESS OPERATOR. Zkušeni ali začetnik. Mi učimo. Lepa plača na uro. Delo 50 ur na teden. DICKET-GRAEBLER CO. 10302 Madison Ave.

DELO DOBIJO. Geometric Stamping Company. 1111 E. 200. St. all pokličite IV 3800.

DELAVCI. SPREJEMANJE. ODPOŠILJANJE. MIZARSKI ODDELEK. SPLOŠNA DELA NA JARDU. Plača od ure

The Cleveland Tractor Co. 19800 Euclid Ave. (205)

TOVARNIŠKO DELO. 100% OBRAMBNO DELO. Predznanje ni potrebno. Plača od ure in overtime. Availability statement required.

ZENSKE MOSKI. važno industrijo. Splošna tovarniška dela. Sihti se menjajo; nič ob nedeljah.

ARCRODS CORP. 4437 E. 49. MI-8790. Južno od Harvard Ave. Zglasite v delovnik 10 dop. do 5 pop. (205)

Moške in ženske se potrebuje za splošna tovarniška dela. 6 dni v tednu 48 ur dela na teden. Plača za ZAČETEK. Moški 77½c na uro. Ženske 62½c na uro. Morate imeti izkazilo državljanstva in prestatu zdravniško preiskavo. Zglasite se na Employment Office. 1256 W. 74. St. National Carbon Co., Inc. (209)

Palomita

Zgodovinski roman

Tudi če bi bila hotela, bi ne mogla pogoditi bolj natančno resnega in skrajno odločilnega trenutka! Tam je namreč že stal, naslonjen narahla ob zid, razoglav in razgaljenih prs, z očmi vprtimi strmeče visoko gori nad ječino obzidje, še vedno pokončen, četudi zdaj smrtno blede, Juan Ortega, pred njim v ravni vrsti šest vojaških strelcev s privzdignjenimi puškami in nekoliko stran od njih njihovo narednik, dalje proti desni vojaški stotnik ter zraven njega mal duhovnik z visoko privzdignjenim razpelom v roki. Poleg malega števila prisotnega sodnega osebja, vojaškega zdravnika in dveh njegovih pomočnikov, šestih jejniških pogrebcev in male peščice časnikarskih poročevalcev in nekaterih drugih civilnih radovednežev, ki so si bili izposlovali posebna dovoljenja za svoje prisostvanje kroločnemu dogodku, ni bilo videti na cellem prostranem dvorišču danes nikogar drugega.

Stotnik je pogledal na svojo uro in dal znamenje pripravljene ter samo na njegovo povelje čakajočemu naredniku, ta pa se je takoj obrnil k svojemu malemu oddelku ter mu velel z visoko povzdignjenim in silno rezkim glasom: "Četa, pozor! — Pripravite orožje! — Privzdignite in namerite —!"

"Stojte! Stojte!" je zdajci zagrmelo nekje iz ozadja. "Povesite in odložite orožje, kajti usmrčenje je preklicano in odgojeno za to pot!"

Bil je mogočno doneči glas samega majorja Villapueve, ki jim je to veleval, ko se je prikazal ravno v tistem trenutku na pragu s svojim spremljevalcem majorjem Koloničem. Nato je hitro pristopil k poveljujočemu stotniku ter mu dal kratko pojasnilo kakor tudi vsa potrebna ostala navodila glede obsojenega jetnika.

Juan kar skoraj sam ni mogel verjeti svojim lastnim očem in svojim ušesom. Bilo mu je vse tako čudno, megleno in neumljivo, da resnično ni vedel v tem trenutku, da li je že mrtev ali pa še živi in se mu samo nekaj sanja. Narednik ga je šele opozoril, naj se vendar zopet postavi v vrsto sredi med vojake, ki so ga takoj nato zopet odvedli nazaj proti nizkim, temnim in vlažnim celicam jetnišnice, ki pa se mu je začela sedaj naenkrat dozdevati kakor velik in lep, ves s svetlimi lučmi razsvetljen bajen in tajejn grad.

VIII Mlada srca.

Rudolf se je sedaj počutil kar nenadoma silno veselega in notranje neizrečno zadovoljnega, ker se mu je tako posrečilo rešiti življenje na vprav skoraj čudežen način bratu zagonetnega mladega dekleta, ki je bilo storilo nanj tako silen in globok učinek že takoj ob prvem srečanju, katero se je bilo pripetilo po tako čudnem, zanj povsem nepričakovanem naključju; žuril se je preko dvorišča po dolgih in vijugastih jetnišničnih hodnikih proti svojemu konju, da poleti na njem zopet nazaj na grad in poroča hitro cesarici o vseh posameznih dogodivščinah, kakor mu je bila naročila.

Komaj pa je prestopil dobro ječin prag, hotéč zaviti po široki ulici na levi, pa je zapazil na drugi strani malega trga, ki leži pred masivnim, nizkim

pročeljem kasarniškega plosolja, isto staro revno in polomljeno kočijo, ki jo je bil videl istega jutra že tam pred cesarskim gradom, ko se je ravno prerivala mukoma skozi poulično gnečo proti širokemu vходу v vojašnico.

Seveda je pri tem tudi opazil v njenem zadnjem sedežu malo in drobno žensko postavo, četudi ni mogel razločevati natančneje njenega obraza, ker jo je preveč zakrivalo široko in debeluhasto telo pred njo sedečega, umazanega in kosmatinastega kočijaža.

Čutil je nehote, kako mu je šinila kri burno v lice ob tem zopetnem nepričakovanem snidenju z dekletom, čije sladkih, skrajno opojnih pogledov si ni kar nikakor izbrisati mogel docela več iz spomina.

Krepko je vspodbodel svojega konja in ga usmeril naravnost proti prihajajoči kočiji. Ko se ji je približal v lahнем skoku do primerne razdalje, se je nisko sklonil in pozdravil nad vse uljudno in prijazno svojo zalo mlado ter prikupno znanko izpred grada.

Tudi ona sama je bila vidoma vesela tega nenadnega snidenja, ker mu je odzdravila živahno s prisrčnim nasmehom okrog njenih lepih drobnih in svežih ustnic kakor tudi z radostnim zamahom njene bele in nežne roke. Velela je svojemu izvoščeku, naj vstavi, nato pa stopila z brzo kretnjo iz kočije in naročila kočijažu, naj jo počaka v senci malega in rodkega drevoreda na drugem koncu trga.

Tudi Rudolf je bil skočil že med tem raz svojega konja in se približal plašno Palomiti, kateri je podal prijazno svojo roko v nov pozdrav. Občutil je v prav tistem hipu njen hvaležni in prisrčni stis, kar ga je osrčilo vsekakor vsaj v toliko, da je zadržal v svoji desnici njeno malo, toplo roko, katere ni mogel kar nikakor izpustiti.

"Prosim Vas, oprostite mi, senor," je izpregovorila končno ona sama, "a zjutraj ste odjezdili s tako naglico, da se Vam nikakor nisem utegnila niti zahvaliti za Vašo velikodušno in plemenito uslugo."

Hitro se je prekinila nato samo sebe, na potezah njenega še vedno bledega in prepade-nega obraza pa jej je nahirno zaigralo nekaj kakor strah, skrb in negotovost. Potem pa je takoj pristavila:

"Senor, povejte mi takoj, kako je vendar s Juanom?"

"Prosim Vas, senorita, kar pozabite takoj na to," ji je odvrnil hitro, nato nad vse zadovoljni Rudolf. "Nevarnost, ki mu je poprej pretila, je za sedaj odstranjena. Istina pa je, da je bilo njegovo življenje samo še vprašanje sekund in prav odkritosrčno sem vesel, da smo prehiteli še pravočasno njihov brzi in brezobzirni tok."

Globoko se je oddahnila po teh besedah Palomita. Znova so ji zaigrale solze globoke hvaležnosti in neizmerne hipne sreče v očesih, dočim sta poiskali njeni roki skoraj nevede in kakor gnani od nevidne, privlačne sile Rudolfove, ki ju je stisnila močneje, približujoč jih počasi svojim ustnim, da jih poljubi; Rudolf pa jih je komaj še odmaknil ob pravem času ves v zadregi.

"Ah, tako ste mi bili dobri, gospod major, meni, ki me še niti dobro ne poznate, da ne vem, kako in kdaj Vam bom

mogla povrniti vse usluge, ki ste mi jih že storili."

"Senorita, Vaše prvo veliko povračilo mi pač bo, če me kličete po mojem prvem, krstnem imenu, namesto da me nazivate, kakor do sedaj, po mojem vojaškem činu," ji je odvrnil s prijaznim nasmeškom mladi častnik. "Rudolf plemeniti Kolonič je sicer moje pravo in popolno ime, a za Vas in med nama pa bi želel biti samo Rudolf. Mi li dovolite, senorita, da Vas povprašam ob istem času tudi za Vaše lastno ime?"

"Prav gotovo! Dolores ali pa na kratko 'Lola' je moje prvo, krstno ime, Ortega pa sem po očetu, četudi me navadno nazivajo vsi prijatelji in znanci samo za 'Palomita.' Dam Vam torej na prvo izbero, da si izvolite izmed vseh navedenih imen ono, ki Vam je najbolj po volji."

Prijazno je vprla vanj svoje velike in mehke oči ter se zdaj šele prvič, od kar jo je poznal, sladko in prešerno zasmejala.

To ga je navdalo z novim pogumom. Privezel je svojega konja k bližnjemu steburu kraj drevoreda, potem pa povabil deklico nekako plaho in očitno v zadregi na blizu zraven stoječo klop v senci.

Vkljub živi in veseli okolici, v kakršni je zrastle in se prav doslej v njej kretal, je imel — povedano resnici na ljubo — še prav malo lastnih izkušenj v ljubezenskih zadevah, zbog česar se je tudi sedaj vedel dokaj nerodno in nekaj časa sploh ni vedel, kako naj bi prav za prav pričel, da bi ji razodel na najlažji in najpreprostejši način ono, kar mu je ležalo tako trdo na srcu. Kakor večina njemu podobnih mladih, boječih in neizkušenih zaljubljen-
cev je napeljal tudi on pogovor najprej na tem najbolj običajno snov, na lepo vreme, potem na gledališče, nato prešel presekoma in le za kratek hip na najpriljubljenejše domače kakor tudi tuje pisatelje in pesnike, kasneje se površno dotaknil zabav, plesa, izprehodov po okolici — o vsem ji je govoril, govoril dokaj gladko in hitro, naravno in slikovito, pa vendar ne bahavo, niti ne pretirano, tako da ga je ona poslušala z

vidnim in vedno večjim zanimanjem, a le na to, kar je najbolj želel, na samega sebe in pa svoja čuvstva do nje, na to pa kar ni in ni mogel zaviti z besedo. Da, res je, bil je obnem toliko obziren in previden, da se je v pogovoru ves čas skrbno izogibal političnih dogodkov in sploh vsega, kar bi imelo z njimi kakršnokoli zvezo, to pa seveda zato, ker je ni maral opozarjati sedaj znova na vse one grenke in neprijetne dogodke, ki so se bili pred kratkim odigrali.

Po dolgem notranjem naporu in obotavljanju se je naposled vendar vsaj toliko ohrabil, da jo je vprašal kar čisto iznenada, ne da bi je na tako vprašanje že poprej na kak drug, malo bolj rahel, previden in počasi pa stopnjema do tega vodeč način pripravil:

"Palomita, kadar bi prišel čas, da bi začeli misliti na svojo možnost, ali se Vam zdi, da bi mogli upoštevati ponudbo mladega častnika, ki bi bil Vam — ki bi bil Vam — no, ne vem, kako bi se izrazil — pa recimo ki bi bil Vam nekoliko po volji,

ki bi Vas sam silno ljubil in ki bi bil v službi mehiške cesarske vojske?"

Bil je ves rdeč v lice radi silne zadrege, ki se je v njej nahajal, obenem pa vendar neizrečeno vesel in zadovoljen, da se je tako končno vendar iznebil teže, ki mu je ležala ves ta čas v prsih, ter izjeljal, pa četudi na tako neroden in zameglen način, ono edino veliko vprašanje, ki mu je sililo kar samo naprej in naprej na jezik.

Palomita je nemalo osupnilo njegovo plaho in zanjo tako nepričakovano vprašanje, na katero ni bila niti malo ne pripravljena, čigar pravi pomen pa je seveda s svojo naravno žepsko bistrostjo takoj z vso gotovostjo uganila.

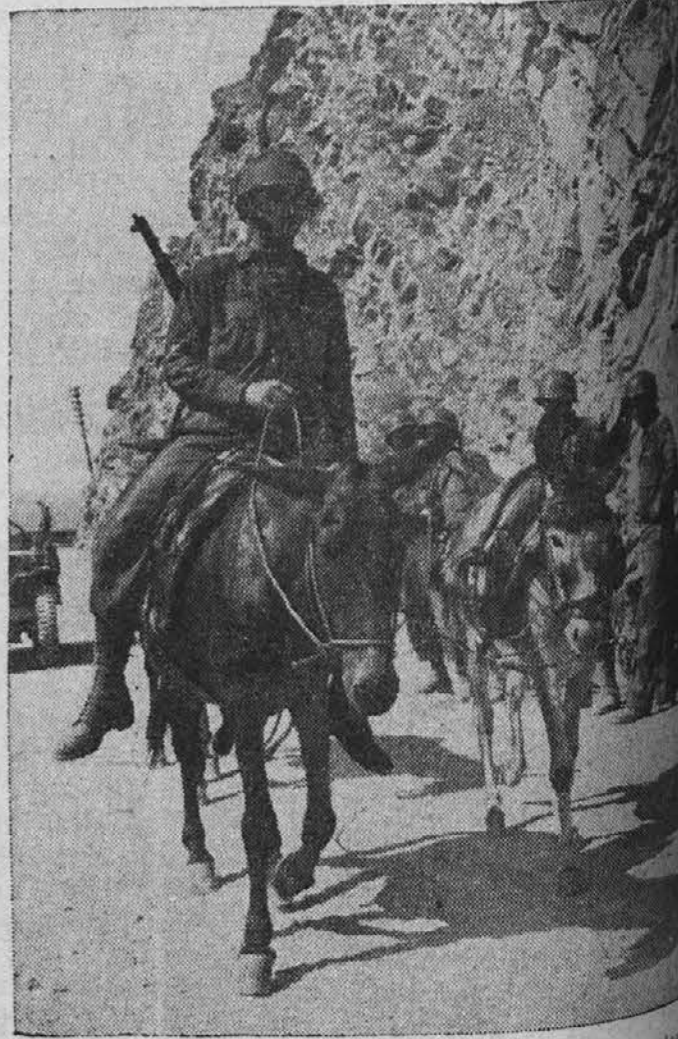
Pogledala je nekoliko v zadregi hitro vstran, potem pa tihno in boječé odvrnila:

"Rudolf, na to vprašanje mi je danes, oprostite, skoraj nemogoče odgovoriti. Dogodki teh zadnjih dni so tako pretresli mojo dušo, da se za zdaj v resnici ne morem vživeti globlje v nič drugega kot to, kar

morem brez posebne domišljije je kar samo naravno pričakovati, da mi lahko prinese že takoj naslednji trenutek."

"— da Vam prinese naslednji trenutek, ste dejali, Palomita —?" je povzel, zdaj že znatno bolj pri sebi, urno Rudolf za njene lastne besede kakor v strahu, da bi se preje

sama ne zavedla njemu možnega pomena ter se kak način zopet ne izumari. "Poslušajte me, Palomita, Vam res prinese že takoj slednji trenutek tako poln kakor sem ravnokar mislile li tedaj, Palomita, sim Vas prisrčno, premislite mi odgovorite, mislite, da sprejeli —?"

Na Siciliji, v goratih Ierajih, kamor ni mogoče s temi truki, se poslužujejo tovarne živine. Na sliki je Liam Gillespie iz Ogdensburga, N. Y. na muli in poleg nje pa ima še nekaj teh živali, s katerimi bo odnesel potovne stvari ameriškim vojakom v gore.

Sgt. James C. Hayner iz Muskogee, Okla. pri polju telefonu, s kakršnim je rezervna armada vedno v bližini. Slika je bila posneta na bojišču blizu Castle di Tusia na Siciliji.

Ali iščete delo?

Ako iščete delo v kaki tovarni, ki izdeluje vojne potreščine

NE POZABITE NAJPREJ POGLEDATI V KOLONO NAŠIH MALIH OGLASOV!

SKORO VSAK DAN IŠČE KAKA VOJNA INDUSTRIJA TE ALI ONE VRSTE DELAVCEV

VOJNE INDUSTRIJE, KI OGLAŠAJO V TEM DNEVNIKU IŠČEJO . . . POMOČ!

Kadar vprašate za delo, ne pozabite omeniti, da ste videli tozadevni oglas v Ameriški Domovini

ŽENINI IN NEVESTE!

Naša slovenska unijska tiskarna vam tiska krasna poročna vabila po jako zmerni ceni. Pridite k nam in si izberite vzorec papirja in črk.

Ameriška Domovina

6117 St. Clair Ave.

HENDERSON

Radio za vašo hišo

Imamo še nekaj malih radijev za na mizo in kombinacijske radije, katerih se lahko igra gramofonske plošče.

Imamo tudi slovenske gramofonske plošče

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Avenue

JOHN SUSNIK, lastnik.